

Received:	xxx	xx, 2023
Revised:	xxx	xx, 2023
Accepted:	xxx	xx, 2023

การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตกภาพ

สุชาติ เสวตบดี¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตกภาพ โดยครอบคลุมภารกิจของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล มีผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลจำนวน 21 รูป/คน ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยเทคนิคการวิจัยแบบ Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) การสร้างวงล้ออนาคต ผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่อง และการเขียนอนาคตกภาพ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า (1) ต้องมีการเทียบโอนผลการเรียนให้จริงจังกถูกต้องตามระเบียบ เพื่อการคัดกรองและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น (2) จะต้องมิกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย (3) จะต้องมีการจัดระบบการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีมาตรฐาน 2) ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า (1) ครูจะได้รับความส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้เกิดความชำนาญในวิชาที่สอน (2) จะมีการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ เป็นมืออาชีพ อย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง (3) มีการจัดครูและเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานตรงตามวุฒิการศึกษา (4) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานครู

คำสำคัญ: การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม; แผนกสามัญศึกษา; อนาคตกภาพ

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹ นักวิชาการอิสระ วิทยาลัยอาชีวศึกษาปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

147 หมู่ 4 ตำบลปากพนังฝั่งตะวันออก, อำเภอปากพนัง นครศรีธรรมราช 80140, ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: 07474@gmail.com

The Administration of the Priyattithamma School in General Education Division in The Future

Suchat Savatbodi¹

Abstract

This purpose of this research were to determine Administration of Phrapariyatthamma School department of general education future image covering the mission of Phrapariyatthamma School Department of General Education Academic Administration and personnel management A total of 21 photographs/person were provided by experts. Research methodology used in the study. It incorporates Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) techniques to create a futuristic wheel. Interaction effect between sequel tendencies and writing the future

The finding revealed as follow: 1) In terms of academic administration, it was found that experts commented that (1) there must be a serious transfer of academic results in accordance with regulations. To screen and get to know more individual students. (2) There must be a variety of teaching and learning activities. (3) There must be a supervision system to follow up on school performance to meet standards. Regarding personnel management, it was found that experts commented that (1) teachers would be encouraged and supported in order to gain proficiency in the subjects taught (2) teachers would be developed to have quality, professionalism, continuity and thoroughness (3) Teachers and staff are arranged to perform their duties in accordance with their educational qualifications. (4) Teacher performance is evaluated.

Keywords: Phrapariyattidhamma school administration; department of general education; future image

Type of Article: Research Article

¹Independent Academician, Pakphanang Vocational College, Nakhon Si Thammarat Province.

147 Moo 4 Pak Phanang Fang Tawan Ok Subdistrict, Pak-Phanang District, Nakhon Si Thammarat Province 80140, Thailand

Corresponding Author Email: 07474@gmail.com

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้รับกระแสโลกาภิวัตน์เช่นเดียวกับประเทศอื่นทั่วโลก โดยเปิดรับการไหลบ่าของเทคโนโลยีสารสนเทศ วัฒนธรรม และองค์ความรู้ต่างๆ โดยเชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ ทั่วโลกทั้งในด้านการติดต่อสื่อสาร การถ่ายเทสินค้า บริการ ข้อมูล ข่าวสาร และวัฒนธรรม ฯลฯ ซึ่งประเทศไทยไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากกระแสโลกาภิวัตน์นี้ได้ สภาพโลกาภิวัตน์เป็นปรากฏการณ์ที่สลายข้อจำกัดในมิติเวลา และพื้นที่ เกิดการเชื่อมโยงถึงกันอย่างไร้พรมแดน สิ่งที่เกิดขึ้นที่ใดที่หนึ่งสามารถแผ่อิทธิพลไปสู่ส่วนอื่นของโลกได้รวดเร็ว และกว้างขวาง อุปสรรคที่เคยกั้นขวาง การปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่างๆ ถูกลดทอน ทำให้แต่ละส่วนของโลกเข้าถึงกันได้ง่าย ยิ่งกว่านั้นกระแสโลกาภิวัตน์ มิได้ส่งผลกระทบเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่ได้ส่งผลกระทบในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคมและประชากร ด้านเศรษฐกิจ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และด้านการเมือง สภาพการณ์เช่นนี้ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยในอนาคต ซึ่งหากประเทศไทยสามารถตั้งรับได้เป็นอย่างดี ประเทศไทยจะสามารถป้องกันปัญหาที่มาพร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์ สามารถพัฒนาและแข่งขันกับนานาประเทศได้ ในทางตรงข้ามหากประเทศไทยไม่ตระหนัก และไม่ได้ตั้งรับกระแสโลกาภิวัตน์อย่างเท่าทันจะเกิดปัญหาตามมาอย่างมาก เช่น ปัญหาคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาความรุนแรงทางการเมือง ปัญหาความล้าหลังของประเทศ ฯลฯ และอาจต้องเสียประโยชน์หรือถูกเอาเปรียบจากประเทศอื่นได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, น.1) และต่างเป็นที่ยอมรับว่าในการพัฒนาประเทศนั้น รากฐานสำคัญ คือ พัฒนาด้านการศึกษาให้กับประชาชน การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างคนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคม พัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศชาติ การศึกษาจะนำไปสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลง การศึกษาของไทยภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบัน จึงต้องมีแนวทางการปรับตัวของระบบการศึกษาให้เหมาะสมกับยุคสมัยอย่างมั่นคง

วิวัฒนาการการจัดการศึกษาของประเทศไทยมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ด้วยความเชื่อที่ว่าการศึกษาช่วยกำหนดทิศทางของชาติ เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมั่นคงมาายาวนาน และเช่นเดียวกันสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ก็มีผลต่อการปรับเปลี่ยนองค์กระทางการศึกษาเช่นกัน และในปัจจุบันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยิ่งส่งผลกระทบต่อการปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาและองค์กระทางการศึกษามากขึ้น ผู้บริหารการศึกษาในสถาบันการศึกษาต่างๆ ต้องมีความรู้ความเข้าใจต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของบริบทที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง เพราะหากการศึกษาเป็นฐานเข้มแข็งย่อมสามารถพัฒนาที่รุดหน้าและฝ่าวิกฤต ที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมั่นคง แต่อย่างไรก็ตามการจะปรับตัวให้สอดคล้องกับแนวโน้มอนาคต จำเป็นต้องศึกษาคาดการณ์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น เพื่อเป็นกรอบในการปรับทิศทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอนาคตที่จะมาถึงการจัดการศึกษาในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตจึงต้องมุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นคนเก่ง คนกล้าและคนดี เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีทักษะหลากหลาย มีคุณธรรมและเจตคติที่ดีมีความรับผิดชอบ พึ่งตนเองได้ รู้จักตนเองและเข้าใจตนเอง มีพลังในการคิด การตัดสินใจ และการปรับตัวทั้งด้านการเรียน การดำเนินชีวิต การเลือกอาชีพด้วยความรอบคอบชาญฉลาด สมเหตุสมผล รักการทำงาน เอางานเป็นชีวิตและดำเนินชีวิตใน สังคมสมัยใหม่อย่างมีแบบแผน มีหลักเกณฑ์ มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ตลอดจนมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน เพิ่มพูนพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพและพัฒนาสังคมให้ทันสมัยอยู่เสมอ จึงจะมีชีวิตที่ประสบความสำเร็จและสงบสุข ท่ามกลางปัญหาอันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วฉับพลัน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและเทคโนโลยี (วิโรจน์ สารัตนะ, 2555, น. 2-3)

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีเป้าหมายในการมุ่งพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นพระภิกษุสามเณรให้เป็นผู้มีคุณธรรมมีความรู้ประพฤติปฏิบัติตนตามพระธรรมวินัยเป็นศาสนทายาทที่ดีต่อพระพุทธศาสนา ดังที่ นิเทศ สนั่นนารีและอินตอง ชัยประโคน (2553, น. 1) กล่าวในเรื่องนี้ว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาคณะสงฆ์ ดังนั้นจึงควรมีการจัดการเรียนการสอนแก่พระภิกษุและสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เพราะถือว่าเป็นบทบาทและหน้าที่สำคัญของผู้บริหารการศึกษาคณะสงฆ์ต้องให้ความสนใจ ใส่และมีเข้าใจในการจัดการศาสนศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อสนองนโยบายในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และเพื่อให้พระภิกษุสามเณรเป็นศาสนทายาทและเป็นพลเมือง มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม และ จริยธรรม สามารถพัฒนาตนเองให้บรรลุเป้าหมายชีวิตทั้งในระดับตนเอง สังคม ประเทศชาติ พระศาสนาสืบไป ทุกวันนี้สังคมโลกพัฒนาไปมาก และก็สามารถสื่อสารกันได้เร็วมาก การพัฒนาพระสงฆ์เราให้มีคุณภาพนั้น เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง จะต้องดูแลและเอาใจใส่ทั้งในระบบการเรียนการสอน

ซึ่งในเรื่องนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (2553, น. 1) กล่าวว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ก็เป็นการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งของการศึกษาของ คณะสงฆ์ ที่รัฐกำหนดให้เพิ่มขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 เป็นต้นมา ได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้นและแพร่หลายออกไปยังจังหวัดต่างๆ อย่างกว้างขวาง มีพระภิกษุและสามเณรเรียนกันมาก ปัจจุบันโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาหลักสูตรพระปริยัติธรรม (บาลี, ธรรมวินัยและศาสนปฏิบัติ) ภายใต้กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 มีโรงเรียนกระจายอยู่ทั่วประเทศ จำนวนมาก ซึ่งได้มีการแบ่งเขตพื้นที่การบริหารเป็นกลุ่มโรงเรียน จำนวน 14 กลุ่มโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม (2554, น. 20)

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตภาพเพื่อนำไปเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนงานในการ การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย “การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตภาพ” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงอนาคต (Future Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเสนอการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตภาพ โดยครอบคลุมภาระหน้าที่ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา 2 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานบุคคล โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยภายในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ในการนำเสนอการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตภาพ โดยมี ขั้นตอนการวิจัย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ คือ

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของการบริหารการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยการวิเคราะห์สังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะใช้กระบวนการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เพื่อประมวลสภาพความเป็นมา สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา การดำเนินการวิจัยเอกสารตามขอบข่ายภาระงานการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปความเป็นมาในอดีต สภาพปัจจุบันในรูปความเรียงการศึกษาแนวโน้มในอนาคตจะทำการคัดเลือกบทความ งานวิจัย วารสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยศึกษาวิเคราะห์บริบทพัฒนาการของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วิเคราะห์ภารกิจตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดองค์ประกอบของปัญหา และแนวโน้มในอนาคต แล้วจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง และกำหนดกรอบในการสัมภาษณ์ในประเด็นเกี่ยวกับแนวโน้มและความเป็นไปได้ของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2557– 2567) ทั้ง 2 ด้านดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ และ 2) ด้านการบริหารงานบุคคล โดยเป็นเทคนิคการวิจัย EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ตัวแทนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม 14 กลุ่มโรงเรียน จำนวน ทั้งหมด 14 รูป และ 2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 รูป / คน และใช้เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative Summarization) จนจบการสัมภาษณ์ แล้วผู้วิจัยสรุปการสัมภาษณ์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อ่านและตรวจแก้ไข เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือ

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตภาพ ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตภาพ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจากการกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 2 กลุ่ม จำนวน 21 รูป/คน เพื่อสร้างฉันทามติ (Consensus) โดยการนำผลการสัมภาษณ์จากตัวแทนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม และ 2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์และแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่มๆ ตามเทคนิคการวิจัย EDR (Ethnographic Delphi Futures Research) และพัฒนาเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตภาพ โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนที่ 3 การยืนยันความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตภาพ

ขั้นตอนนี้เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติ (Statistical Feedback) ต่อผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 2 ที่เป็นของกลุ่มโดยส่วนรวม ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อสร้างแบบสอบถามใหม่ที่ใช้ข้อความเดิม โดยเพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญคนนั้นตอบ และให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาคำตอบใหม่ แล้วตอบกลับมาอีกครั้งหนึ่ง ในการตอบแบบสอบถามรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะทราบว่าตนมีความคิดเห็นเหมือนกันหรือแตกต่างจากผู้เชี่ยวชาญคนอื่นๆ อย่างไร หากพบทวนความคิดเห็นของตนเองแล้วยังแตกต่างจากคนอื่นอยู่ ก็ให้เหตุผลประกอบการยืนยันคำตอบเดิมของตนที่อยู่นอกพิสัยระหว่าง ควอไทล์ในข้อนั้นๆ เป็นเทคนิคการวิจัย EDR (Ethnographic Delphi Futures Research) ซึ่งผู้วิจัยจะนำความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในรอบนี้มาสรุปเป็นร่างการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi Structured Interview) เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา และ 2) ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นกลุ่มนักวิชาการที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตภาพ และมีความเป็นไปได้โดยทั้ง 2 ด้านดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ และ 2) ด้านการบริหารงานบุคคล
2. แบบสอบถาม ใช้ในการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (Close Ended) ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, Rensis, 1967, pp. 90-95) ครอบคลุมกรอบร่างอนาคตภาพของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริหารงานวิชาการ และ 2) ด้านบริหารงานบุคคล โดยสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 รอบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นและยืนยันถึงความเป็นไปได้และความสอดคล้องกันของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคตภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการติดต่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญคือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 14 รูป และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายในการบริหารโรงเรียน 7 รูป/คน รวมเป็น 21 รูป/คน เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยทำการติดต่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถาม ในรอบที่ 2 และขอนัดวัน เวลา เมื่อได้กำหนดนัดหมายแล้วผู้วิจัยเข้าพบผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดการตอบแบบสอบถาม และกำหนดวันเวลาในการขอรับแบบสอบถามกลับคืน
3. ผู้วิจัยติดต่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถาม ในรอบที่ 3 ขอนัดวัน เวลาที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสะดวก เมื่อกำหนด นัดหมายแล้วเข้าพบกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดการตอบแบบสอบถาม พร้อมขอรับแบบสอบถามคืน หากไม่สามารถตอบแบบสอบถามเสร็จในวันเวลา ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามกลับคืนโดยไปรษณีย์ด่วนพิเศษ หรือทางโทรสาร จากนั้นจึงหาฉันทามติ (Consensus) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

จากข้อมูลที่ได้จากเทคนิค EDRF โดยการเปรียบเทียบคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนกับคำตอบของกลุ่ม คำนวณหามัธยฐาน (Median) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เกณฑ์ที่ผู้กลุ่มวิจัยนำมาใช้ในการพิจารณาอันดับของข้อมูลผู้เชี่ยวชาญจากการตอบแบบสอบถามปลายปิดชนิดประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) จากการสัมภาษณ์ โดยการแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดรอบแรก โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสังเคราะห์เชิงระบบ (Systematic Synthesis)

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าในรอบที่ 2 -3 ใช้การวิเคราะห์แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (Central Tendency) โดยการวิเคราะห์โดยสถิติ ร้อยละ มัธยฐาน ฐานนิยมและพิสัยระหว่างควอไทล์ การแปลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ วัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ได้แก่ คำนวณหามัธยฐานและการวัดการกระจาย ได้แก่ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ แล้วนำมาแปลผลดังนี้

1. คำนวณหามัธยฐาน (Median) ของข้อมูลที่มีการแจกแจงความถี่ การแปลความหมายของค่ามัธยฐานโดยนำค่ามัธยฐาน (Median) กับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบส(Best, 1993, p.247) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ความเป็นไปได้หรือโอกาสที่จะเกิดขึ้น พิจารณาในระดับปานกลาง มากและมากที่สุด คือ ค่าคะแนนมัธยฐาน ตั้งแต่ 2.50-5.00

2. ค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ (Interquartile Range) คือ ค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 หากค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ (Interquartile Range) ที่คำนวณได้มีค่าไม่เกิน 1. 50 แสดงว่าความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน (consensus) หากค่าพิสัยอินเตอร์ควอไทล์ (Interquartile Range) ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1. 50 แสดงว่าความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน (Glass and Stanleys, 1970, pp. 58-59)

3. การหาความสอดคล้องทางความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตัดสินดังนี้ ข้อที่มีผลต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน (Mode-Median) ไม่เกิน 1 และพิสัยระหว่างควอไทล์ ($Q3 - Q1$) ไม่เกิน 1.5 หมายความว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในข้อนั้น

สรุปผลการวิจัย

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ความคิดเห็นกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ เรื่องอนาคตภาพของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการต้องการให้เกิดระดับมากที่สุด คำนวณหามัธยฐาน median เท่ากับ 5.00 คือ มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักเกี่ยวกับ หลักสูตรเทียบโอนผลการเรียนรู้ มีการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี เพื่อพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร ตามศักยภาพของแต่ละโรงเรียน มีการจัดการทำเป็น กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน เช่น ชุมนุม ชมรม และจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้กับบริบทของสถานศึกษา มีการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ประกวด แข่งขัน ตอบปัญหา แสดงผลงาน มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น หลากหลายเน้นกระบวนการคิด ทางแก้ปัญหา และคิดทางบวก มีการส่งเสริมพัฒนาการจัดทำสื่อ การเรียนรู้เว็บไซต์ อย่างหลากหลายมีประสิทธิภาพ และเผยแพร่ กับสาธารณชน มีการนิเทศ กำกับติดตาม วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และนำงานไป

ประเมินใช้ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และ กำหนดระเบียบ การวัดผลการเรียนและประเมินผล ของโรงเรียนตามหลักสูตร ให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ เช่น จัดให้มีการประเมินผลการเรียน และมีการซ่อมเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในระดับมาก ค่ามัธยฐาน median เท่ากับ 4.00 คือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดแทรก หรือบูรณาการในรายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ หรือตั้งศูนย์ แหล่งเรียนรู้ ให้กับผู้เรียน ชุมชน และผู้สนใจ และ จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

ดังนั้นด้านการบริหารงานวิชาการ ต้องมีการเทียบโอนผลการเรียนจริงจึงให้ถูกต้องตามระเบียบ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายและจัดระบบการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีมาตรฐานทั้งการนิเทศภายในและการนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัด มีการจัดทำหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมถึงการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลีเพื่อพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ ในการสื่อสาร ตามศักยภาพของแต่ละโรงเรียน มีการจัดการทำเป็น กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน เช่น ชุมนุม ชมรม และจัดบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้กับบริบทของสถานศึกษา มีการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ประกวด แข่งขัน ตอบปัญหา แสดงผลงาน มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น หลากหลายเน้นกระบวนการคิด ทางแก้ปัญหาและคิดทางบวก มีการส่งเสริม พัฒนาการจัดทำสื่อ การเรียนรู้เว็บไซต์ อย่าง หลากหลายมีประสิทธิภาพ และเผยแพร่ กับสาธารณชน มีการนิเทศ กำกับติดตาม วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และนำงาน ไปประเมินใช้ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และ กำหนดระเบียบ การวัดผลการเรียนและประเมินผล ของโรงเรียนตามหลักสูตร ให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ เช่น จัดให้มีการประเมินผลการเรียน และมีการซ่อมเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ค่ามัธยฐาน (median) จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อเรื่อง อนาคตภาพ ของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในทศวรรษหน้า ที่ต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด ค่ามัธยฐาน median เท่ากับ 5.00 คือ ต้องมีการพัฒนา บุคลากรในด้านเทคโนโลยี เพื่อการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการเตรียมความพร้อม บุคลากรด้านทักษะการสื่อสาร ภาษาต่างประเทศ เช่น การอบรมภาษาอังกฤษภาษาต่างประเทศอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับผู้เรียน และชุมชน มีการทำแผนส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ให้ เป็นครูมืออาชีพ มีการส่งเสริมและจัดนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาบุคลากร มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการสรรหาบุคลากรและการบรรจุแต่งตั้งครูให้ครบถ้วนตามสาขาวิชา มีการจัดลำดับความสำคัญและวางแผนการอัตรา กำลังครูและบุคลากร และ มีการทำแผนการประเมินครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ส่วนในระดับมาก ค่ามัธยฐาน median เท่ากับ 4.00 คือ ต้องมีการเตรียมความพร้อม ด้านบุคลากร จัดอบรม ศึกษาดูงาน ให้ความรู้กับบุคลากรใน โรงเรียนเพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียน และ มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

ดังนั้นการบริหารงานบุคคล จึงต้องมีการเตรียมความพร้อม ด้านบุคลากร จัดอบรม ศึกษาดูงาน ให้ความรู้กับบุคลากรใน โรงเรียนจนสามารถถ่ายทอดความรู้ผ่านประสบการณ์และเทคโนโลยีเพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียน

3. ทศนะและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับ เรื่องการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในอนาคตภาพ พบว่า

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

ทศนะและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมเป็นโรงเรียน ที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีผลผลิตเชิงคุณภาพมากขึ้นตามลำดับ ทางด้านวิชาการในภาพรวมจะดีขึ้นตามลำดับ ทำให้มีจำนวนนักเรียน เพิ่มขึ้น โรงเรียนก็ย่อมมีศักยภาพในการส่งเสริมได้มากขึ้นเช่นกัน ใน 10 ปีจากนี้ไป โรงเรียนพระปริยัติธรรมจะเป็นโรงเรียนทาง เลือกที่สำคัญของผู้ปกครองที่มีบุตรชาย เพื่อแบ่งเบาภาระของครอบครัวไม่ให้มากเกินไป ทั้งยังมีผลทำให้เกิดความรู้สึกรักภูมิใจใน เรื่องพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานให้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพของชาติในอนาคตได้ และในอนาคต มีความเป็นไปได้สูงที่จะริเริ่มให้มีเยาวชนชายที่ไม่ได้บวชเป็นสามเณรได้เข้ามาศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมร่วมด้วย

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ก็จะมีคุณภาพเทียบเท่าโรงเรียนอื่นทั่วไป ผู้เรียนเก่งจนโดดเด่นสามารถเป็น ผู้นำทางวิชาการได้ ซึ่งอาจจะเป็นด้วยพื้นฐานการมีสมาธิและมีภาระน้อย ไม่มีสิ่งรบกวนใจอื่นๆ จึงเกิดความมุ่งมั่นในการเรียน

อย่างเต็มที่ เมื่อโรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียน ก็ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพความรู้ความสามารถให้โดดเด่นมากขึ้น ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนผู้บริหารและครู จำต้องผลักดันในด้านวิชาการอย่างเต็มที่ โดยต้องได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากครู และบุคลากรทุกคน จะต้องสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดกับครู ทำให้ครูมีสถานะทางสังคมที่มั่นคงพอ ต้องไม่เกิดความกังวลเกี่ยวกับความมั่นคงในอาชีพของตนเอง จะมีการจัดเป็นลักษณะกึ่งโรงเรียนเอกชน ให้ครูมีเงินเดือนเหมาะสมกับประสบการณ์ ตำแหน่งหน้าที่การงาน มีศักดิ์ศรีได้รับการยกย่องให้เกียรติ จนเกิดความรักความผูกพันในองค์กร และฝากอนาคตของวิชาชีพครูไว้ที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม เมื่อสามารถสร้างความมั่นคงให้แก่ครูได้ โรงเรียนพระปริยัติธรรมก็จะมีการพัฒนาได้มั่นคงยั่งยืน เพราะเมื่อครูมีความมั่นใจ ก็ทุ่มเทปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในเรื่องสวัสดิการพึงให้ความสำคัญเป็นที่สุด และจะต้องส่งเสริมความมั่นคงในอาชีพของครู หากทำให้ความมั่นคงในการปฏิบัติงานของครูเพิ่มมากขึ้น บุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนก็จะร่วมมือในการพัฒนาองค์กรของตนอย่างเต็มที่ ทำให้ไม่มีปัญหาในการย้ายออกของครู

2. ด้านการบริหารงานบุคคล

ทัศนะและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้มีอำนาจดูแลนโยบายทั้งฝ่ายบ้านเมืองและฝ่ายคณะสงฆ์ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะอนาคตของพระศาสนาขึ้นอยู่กับสามเณรซึ่งจะมีทายาทในการดูแลพระศาสนาต่อไป จำที่จะต้องมียุคต่อที่มีความรู้ความสามารถยอดเยี่ยมให้การสั่งสอน พร้อมทั้งปลูกฝังความดีงามให้เกิดเป็นพฤติกรรมที่น่าศรัทธาเลื่อมใส เมื่อสามเณรได้คนบ่มเพาะดี ก็จะมีทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถสื่อสารสังคมได้เข้าใจและนำพาสังคมให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ควร และเป็นที่พักพิงของศรัทธาสาธุชนได้ด้วย ในอนาคตก็ยังสามารถรักษาตัวอาารามไม่ให้ร้างได้ หรือสำหรับที่จะสึกไป ก็สามารถเป็นกำลังสำคัญให้สังคมและประเทศชาติต่อไปได้ เมื่อได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้และทุ่มเทให้ความใส่ใจดูแลบุคลากร ก็จะทำให้เกิดขวัญและกำลังใจ พร้อมทั้งจะทุ่มเทความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการดูแลศาสนทายาท ไม่ต้องกังวลหาทางเลี้ยงชีพจนทำให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพไม่ขาดแคลนแบบอื่นๆ

5. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ในแง่มุมอื่นๆ

โลกและสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โรงเรียนพระปริยัติธรรมก็ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันยุคสมัย แต่ก็ควรทำความเข้าใจว่า สามเณรยังเป็นเยาวชนก็อาจจะมีการประพฤติที่เป็นเด็กๆ อยู่ แต่ได้อาศัยพระพุทธศาสนาเป็นที่พึ่งและประพฤติตามศีลธรรมวินัยก็เป็นการขัดเกลานิสัยไม่ดีและบ่มเพาะนิสัยที่ดีไปในตัว ดังนั้น จึงควรที่จะช่วยทำนุบำรุงอุปถัมภ์และประชาสัมพันธ์ให้สังคมได้รับทราบถึงความดีงามทั้งหลาย จนเกิดเป็นความเชื่อมั่นว่าพระศาสนายังมีเรื่องดีๆ อยู่อีกมากมาย และเมื่อมีปัญหาในเรื่องของเศรษฐกิจ โรงเรียนพระปริยัติธรรมจะต้องได้เป็นโอกาสให้กับสังคม ให้เหมาะสมกับการเป็นโรงเรียนทางเลือกทางหนึ่งของสังคม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในอนาคตภาพ ทั้ง 2 ด้าน มีสาระสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรมีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักเกี่ยวกับ หลักสูตรเทียบโอนผลการเรียนรู้ ควรมีการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรมีการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี เพื่อพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร ตามศักยภาพของแต่ละโรงเรียน มีการจัดการทำเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ชุมนุม ชมรม และจัดบรรยายภาคที่เอื้อต่อการเรียนรู้กับบริบทของสถานศึกษา ควรมีการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ประกวด แข่งขัน ตอบปัญหา แสดงผลงาน ควรมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น หลากหลายเน้นกระบวนการคิด ทางแก้ปัญหา และคิดทางบวก ควรมีการส่งเสริมพัฒนาการจัดทำสื่อ การเรียนรู้เว็บไซต์ อย่างหลากหลายมีประสิทธิภาพ และเผยแพร่ กับสาธารณชน ควรมีการนิเทศ กำกับติดตาม วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และนำงานไปประเมินใช้ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และ ควรกำหนดระเบียบ การวัดผลการเรียนและประเมินผล ของโรงเรียนตามหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ เช่น จัดให้มีการประเมินผลการเรียน และมีการซ่อมเสริมผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดแทรก หรือ

บูรณาการในรายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรมีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ หรือตั้งศูนย์แหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ชุมชน และผู้ที่สนใจ และควรจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีข้อเสนอแนะ

2. ด้านการบริหารงานบุคคล ควรมีการพัฒนา บุคลากรในด้านเทคโนโลยี เพื่อการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการเตรียมความพร้อม บุคลากรด้านทักษะการสื่อสาร ภาษาต่างประเทศ เช่น การอบรมภาษาอังกฤษภาษาต่างประเทศอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับผู้เรียน และชุมชน ควรมีการทำแผนส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ให้เป็นครูมืออาชีพ ควรมีการส่งเสริมและจัดนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาบุคลากร ควรมีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างต่อเนื่อง ควรมีการสรรหาบุคลากรและการบรรจุแต่งตั้งครูให้ครบถ้วนตามสาขาวิชา ควรมีการจัดลำดับความสำคัญและวางแผนการอัตรากำลังครูและบุคลากร และ ควรมีการทำแผนการประเมินครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ส่วนในระดับมาก ค่ามัธยฐาน median เท่ากับ 4.00 คือ ควรมีการเตรียมความพร้อม ด้านบุคลากร จัดอบรม ศึกษาดูงาน ให้ความรู้กับบุคลากรในโรงเรียนเพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียน และ ควรมีการแลกเปลี่ยนบุคลากรทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ด้านการบริหารงานวิชาการ

- จัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย เช่น การสอนโดยใช้กิจกรรมในแหล่งชุมชน การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น วิธีสอนแบบโครงงาน เป็นต้น
- ควรมีการจัดระบบการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีมาตรฐานทั้งการนิเทศภายใน และการนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัด

ด้านการบริหารงานบุคคล

- ให้การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรที่ยังขาดความชำนาญในวิชาที่สอนในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง
- จัดบุคลากรครูและเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้ตรงตามวุฒิการศึกษา
- มีการส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติเพื่อเป็นขวัญและใจในการปฏิบัติงานของครู
- จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานครูและเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

- 1) ควรมีการศึกษาด้านกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในทศวรรษหน้า
- 2) ควรมีการศึกษาการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่มีประสิทธิผล
- 3) ควรมีการศึกษาวิเคราะห์การบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้วยหลักพุทธธรรม

เอกสารอ้างอิง

- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). *การพัฒนานโยบายการศึกษา*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร
และการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2553). *วัดพัฒนา 53*. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. นิเทศ สนั่นนารี และ
อินตองชัย ประโคม. (2555). *รายงานการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรที่มีต่อการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ของพระภิกษุสามเณร: ศึกษาเฉพาะกรณีคณะสงฆ์ ภาค 9*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย
- Glass, G. V., & Stanley, J. C. (1970). *Statistical Methods in Education and Psychology*. New Jersey : Prentice-Hall.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. Reading in Attitude Theory and Measurement.
Fishbein, Martin, Ed. New York : Wiley & Son.